

Introduction to מסכת הוריות

The theme which binds all of the *מסכתות* in *סדר נויקין* together is *בית דין*; this short (3 פרקים) *מסכת* is devoted to those *הלכות* pertaining to the unlikely situation where the *הגדול* *בית דין* errs in its rulings – in a limited range of cases – and a majority of the people sin, based on the erroneous ruling. There is a single *פרשה* at the end of *משה אל משה* devoted to this topic, along with several other significant *פרשות* in the *תורה* that inform our understanding of this situation and its consequences. As can be seen below (v. 1), in a case where *הגדול* *ב"ד* makes such an error and it is acted upon, they are liable to bring a special *קרבן* which is called *דבר של צבור*.

27.1.1

(דטעו במצוה לשמוע דברי חכמים) → 2b (משנה א)

1. ואם כל עדת ישראל ישגו ונגעלם דבר מעיני הקהל ועשו אחת מכל מצות ה' אשר לא תעשינה ואשמו: ונודעה החטאת אשר חטאו עליה והקריבו הקהל פר בן בקר לחטאת והביאו אתו לפני אהל מועד: וסמכו זקני העדה את ידיהם על ראש הפר לפני ה' ושחט את הפר לפני ה': והביא הכהן המשיח מדם הפר אל אהל מועד: וטבל הכהן אצבעו מן הדם והזה שבע פעמים לפני ה' את פני הפרכת: ומן הדם יתן על קרנת המזבח אשר לפני ה' אשר באהל מועד ואת כל הדם ישפך אל יסוד מזבח העלה אשר פתח אהל מועד: ואת כל חלבו ירים ממנו והקטיר המזבחה: ועשה לפר כאשר עשה לפר החטאת כן יעשה לו וכפר עליהם הכהן ונסלח להם: והוציא את הפר אל מחוץ למחנה ושרף אתו כאשר שרף את הפר הראשון חטאת הקהל הוא: ויקרא ד:גכא

2. ואם נפש אחת תחטא בשגגה מעם הארץ בעשתה אחת ממצות ה' אשר לא תעשינה ואשם: ויקרא ד:כז

3. אשר נשיא יחטא ועשה אחת מכל מצות ה' אלהיו אשר לא תעשינה בשגגה ואשם: או הודע אליו חטאתו אשר חטא בה והביא ... ויקרא ד:כב-כג

- I 'א' משנה א: exemption/liability for individual when ב"ד issues errant ruling
- a If: ב"ד errs and an individual acts (sins) based on their ruling
- i Whether: he acts with them, after them or they don't act and he does – he is exempt, as he relied on ב"ד
- b But if: ב"ד errs and one of them - or תלמיד ראוי להוראה - knew they erred and followed their errant ruling nonetheless
- i Whether: he acts with them, after them or they don't act on it and he does – he is liable, as he didn't rely on ב"ד
- 1 Note: in 1st clause, order is לא אזו – increasing חידוש; in this clause – לא אזו ולא מיבעיא אזו – more obvious
- 2 Note: mention of "one of them" OR "student who is capable of instructing (להוראה)":
- (a) לבא: extends to 2 cases – whether גמיר (has knowledge) ולא סביר (isn't capable of great reasoning) or flip
- c Rule: if he relies on himself – liable; if he relies on ב"ד – exempt
- II 'sidedoor' sugya – formulation of instruction that generates liability for ב"ד (→exemption for individuals)
- a Version1: שמואל ב"ד isn't liable until they declare אתם מותרין
- i דימי ד' דימי: must say אתם לעשות – without that, the instruction isn't final/ complete
- 1 Support (אבי): definition of liability for ממרא זקן – must instruct practically according to his position
- 2 Support (אבא): if ב"ד ruled that a woman may remarry (based on עדות מיתה) but זינתה – liable, as they didn't permit her that
- 3 Support (רבנא): our משנה –
- b Version2: שמואל suggested לעשות אתם מותרין דימי; ר' דימי extended liability to shorter formulat
- i Note: all support deduced in first version is brought as challenge here
- III עשה שוגג על פיהם – משנה רבא/רב"ח interpreting extraneous phrase
- a (version1): expands to two circumstances: when he was שוגג (mistook חלב – that they erroneously allowed for פטור) and when he did what they allowed (ate the חלב that they allowed, knowing it to be חלב) – in both cases – פטור
- b (version2): limits exemption to פיהם – not the above-mentioned case
- c דב"ח: was unsure in such a case if he'd be exempt
- i Arguments: רבא either used reading 1 to prove פטור or reading 2 to prove חייב
- ii Note: this is a dispute רב – רב' יוחנן finds to be exempt, ר"י finds to be liable
- 1 Challenge (to יוחנן): v. 2 excludes מומר; ש' excludes ר"י – only if he stops sinning when he is "הודע"
- (a) And: our fellow (who heard erroneous ruling) wouldn't stop when he is aware of what he's eating
- (b) Defense: when he finds out that ב"ד erred, he'll stop
- 2 לבא: agrees that ('tho פטור), he doesn't count towards רוב צבור (to generate liability for ב"ד and exemption for individuals) per בשגגה – must all be in the same "error" (of following mistaken ruling)
- IV Analysis of liability for להוראה
- a Examples (רבא): שמעון בן זומא, שמעון בן עזאי (great scholars, but never got סמיכה → weren't הגדול) →
- i Challenge (אבי): if they were to act based on this, that'd be מזיד (no קרבן חטאת for them at all)
- 1 Defense: v. 2 also excludes someone who acts "on his own" – e.g. בן עזאי – and is liable for חטאת
- 2 Answer: his חטאת is to what extent he is obligated to follow ב"ד (even when he knows they erred)